UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Jncipiens ab Anno Redemptoris DCC.XIV. perducitur vsq[ue] ad Annum DCCC.XLII. quo & orta hoc sæculo in Oriente, debellata est penitus Iconoclastia; vt planè qui Tomum hunc Panopliam dixerit aduersus impios Iconoclastas, veritatis scopum attinget, Continet annos C.XXVIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 743. Zachariae Pap. Annus 1. Const. Copron. Imp. Annus 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15233

Visual Library

Apoſtolorum Principi reconceſſit, & pacem cum Ducatu Romano ipſe Rex per viginti firmauit annos. Sed & captiuos omnes quos tenebat ex diuerſis prouincijs Romanorum, miſſis litteris ſuis tam in Tuſciam ſuam, quàm trans Padum etiam vnà cum Rauennatibus captiuis, Leonem, Sergium, Victorem, & Agnellum * *Conſules prælibato beatiſſimo redonauit Pontifici.*

In prædicta Baſilica beati Valentini per eiuſdem Regis petitionem in locum * *Conſtantini Antiſtitis, qui tranſierat, alium ordinauit Epiſcopum. In cuius conſecratione dum ipſe adeſſet cum ſuis iudicibus, ſpiritali compunctione inſpirationis diuinæ tanta orationis dulcedine illa ab eo ſunt prolata, vt cum ſanctum virum conſpicerent fundere preces, plures ex eiſdem Longobardis ad lachrymas ſint permoti. Eadem verò die Dominico poſt peracta Miſſarum ſolemnia, ad prandium eundem Regem, ad Apoſtolicam benedictionem ſuſcipiendam, ipſe beatiſſimus Pontifex inuitauit, vbi cū tanta ſuauitate eſum ſumpſit, & hilaritate cordis, vt diceret ipſe Rex, tantum ſe nunquam meminiſſe* * *comediſſe.*

Alia verò die, quæ fuit ſecunda feria, Vale faciens ei Rex ipſe, miſit in eius obſequium Aldeprandum ducem Cluſinum nepotem ſuum, ſeu Tacipertum Caſtaldum, & Ramingum Caſtaldum Tuſcanenſem, atq; Grimoaldum, qui eidem ſancto viro vſq; ad prædictas ciuitates obſequium facerent, eaſdemq; ciuitates cum ſuis habitatoribus traderent. Quod & factum eſt: Inprimis Amerinam ciuitatem, deinde Ortanam tradiderunt. Dumq; in Polimartio caſtro conueniſſent, eumq; recepiſſet Pontifex, & fuiſſet itineris longitudine per circuitum finium Reipublicæ eundem vſque ad Bleranam ciuitatem per partes Sutrinæ ciuitatis, per fines Longobardorum Tuſciæ, qui de propinquo erant, id eſt, per caſtrum * *Litterum, ipſe miſſus à Rege Grimoaldus eundem beatiſſimum Pontificem perduxit vſque ad Bleranam ciuitatem, quam & ipſi ſancto viro prænominati, Ramingus Caſtaldus, & Grimoaldus tradiderūt. Et ſic regreſſus eſt, Deo propitio, cū victoriæ palma in vrbem Romā. Qui etiā omnem populū aggregans, ab Eccleſia ſancta Dei Genitricis quæ vocatur ad Martyres egreſſi ſunt omnes generaliter properantes ad beatum Principem Apoſtolorum Petrum. Quos & allocutus eſt, admonens Deo omnipotenti reddere gratiarum actiones. Quibus expletis decimâ Indictione, &c.* pergit dicere quæ ſequenti Indictione vndecimâ ab eodem Pontifice geſta ſint cum eodem Luithprando Rege Longobardorum, quæ nos anno ſequenti, ordine temporum dicturi ſumus.

IESV CHRISTI Annus 743.

ZACHARIAE PAP. Annus 2. CONST. COPRON. IMP. Annus 3.

I SEPTINGENTESIMVS quadrageſimus tertius annus, qui ſequens eſt, vndecima Indictione ſignatur, quo menſe Martij ad Liptinas congregatum eſt Concilium, cui vnà cum pluribus Epiſcopis interfuit Carolomannus Francorum Princeps. Quod enim ad tempus ſpectat, id ſignificant litteræ Zachariæ Papæ hoc ipſo anno ad Bonifacium redditæ, quas ſubijciemus inferiùs, cùm iam Bonifacius ipſe (vt ex iiſdem conſtat) menſe Auguſti hoc eodē anno de omnibus rebus geſtis ſcripſiſſet litteras ad ipſum Zachariam Romanum Pontificem. hæc eſt illa Synodus, de qua Benedictus Leuita iſta habet in libri quinti Capitularium Regum Francorum exordio iſtis verbis.

Item altera Synodus à ſupraſcriptis Epiſcopis ac Principe authoritate Apoſtolica Kalendas Martias ad Liptinas habita, ex qua hæc in Capitularia infert.

Modo in hoc Synodali conuentu, qui congregatus eſt Kalendas Martias in loco qui dicitur Liptinæ, omnes venerabiles ſacerdotes Dei, & Comites, & Præfecti, prioris Synodi decreta conſentientes firmauerunt; ſeq; ea implere velle & obſeruare promiſerunt. Et omnis Eccleſiaſtici ordinis clerus, Epiſcopi, presbyteri, & diaconi cum reliquis clericis ſuſcipientes antiquorum Patrum canones promiſerunt ſe velle Eccleſiaſtica iura, moribus & doctrinis & miniſterio recuperare. Abbates verò & monachi receperunt regulā ſancti Patris benedicti ad reſtaurandam normam regularis vitæ. Fornicatores namq; & adulteros clericos, qui ſancta loca vel monaſteria ante tenentes coinquinauerunt, præcepimus inde tollere, & ad pœnitentiam redire. Et poſt hanc definitionem ſi in crimen fornicationis vel adulterij ceciderint, prioris Synodi iudicium ſuſtineant, ſimiliter & monachi & nonnæ, moniales videlicet. his hæc addidit Carolomannus.

Statuimus quoque cum conſilio ſeruorum Dei & populi Chriſtiani, propter imminentia bella, & perſecutiones cæterarum gentium quæ in circuitu noſtro ſunt, vt ſub precario & cenſu aliquam partem Eccleſialis pecuniæ in adiutorium exercitûs noſtri cum indulgentia Dei aliquanto tempore retineamus ea conditione, vt annis ſingulis de vnaquaque caſata ſolidus, id eſt, duodecim denarij ad Eccleſiam vel monaſterium reddantur; eo modo, vt ſi moriatur ille cui pecunia commendata fuit, Eccleſia cum propria pecunia reueſtita ſit. Et iterum ſi neceſſitas cogat, aut Princeps iubeat, precarium renouetur, & reſcribatur nouum; & omninò obſeruetur, vt Eccleſiæ vel monaſteria penuriam & paupertatem non patiantur, quorum pecunia in precario præſtita ſit; ſed ſi paupertas cogat, Eccleſiæ & domus Dei reddatur integra poſſeſſio. II.

Similiter præcipimus, vt iuxta decreta canonum adulteria, & inceſta matrimonia, quæ non ſint legitima, prohibeantur & emendentur Epiſcoporum iudicio. Et vt mancipia Chriſtiana paganis non tradantur. Decreuimus quoque (quod pater meus antè præcipiebat) vt qui paganas obſeruationes in aliqua re fecerit, mulctetur & damnetur quindecim ſolidis. hucuſque ex Synodalibus decretis Benedictus Leuita.

Quod verò ad reliqua Synodalia acta pertinet, liquet ex rebus geſtis ſancti Bonifacij, damnatos ab eodem Bonifacio fuiſſe duos impoſtores hæreticos, Adalbertum & Clementem: quod teſtatur Zacharias Papa in litteris hoc eodem anno ad ipſum Bonifacium redditis. De damnatione autem Epiſcopi Moguntini, & ſubrogatione eiuſdē Bonifacij nequaquam in hoc Concilio actum eſt, ſed poſteà, vt ſuo loco dicemus. Decretum prætereà hic fuit, vt pro tribus Metropolitanis Epiſcopis Treuerēſi, & duobus alijs pallia peterentur ab ipſo Romano Pontifice, quorum gratiā ipſi Frācorum Principes litteras ad ipſum ſcripſere, ſicut & Bonifacius ipſe. Non extant ipſæ quidem, ſed ex illis quas Zacharias Papa ad Bonifacium reſcripſit, eadem omnia comperta habentur. Duæ enim hac de re epiſtolæ ad Bonifaciū hoc anno à Zacharia Pontifice ſcriptæ reperiuntur, datæ nimirum anno tertio Artabaſdi & Nicephori eius filij Imperatorum, qui imperare cœperūt ipſo fermè exordio Imperij Conſtantini Copronymi, nempè primo ipſius anno. litteræ autem à Zacharia ad Bonifacium redditæ ſic ſe habent[a]. III.

[a] Zach. ep. 1. to. 2. Epiſt. decr. Rom. Pōt. & ſcri. Cod.

IV. ZACHARIÆ EPISTOLA AD BONIFACIVM. [b] Act. 13.

Legimus in libro Actuum Apoſtolorum[b]*, ſanctum Spiritum Apoſtolis præcepiſſe: Separate mihi Barnabam & Saulum in opus in quod aſſumpſerim eos, id eſt, vt per prædicationem Chriſtianæ religionis, & eiuſdem Spiritus ſancti gratiam mundum illuminarent vniuerſum, quorum illuminatio prædicationis atque doctrinæ Chriſti præſidio manſit, & manet Catholica Dei Eccleſia præfulgens, horum & beati Apoſtolorum Principis Petri illuminata doctrinis. Et eorum ſequi pedem, ex inſpiratione diuina, tuam ſanctiſſimam fraternitatem in partibus illis eſſe credimus deſtinatam, vt etiam inſtar eorum idem Spiritus ſanctus in eodem te aſſumpſerit opere ad illuminationem gentium illarum. Vnde nimis exultamus in Deo, & eius omnipotentiæ immenſas referimus laudes.*

CAROLOMANNI ET PIPINI LAVS EGREGIA.

Dum verò & ſeries ſyllabarum tuarum nobis panderetur per ſingula: multò ampliùs lætati ſumus in Domino, qui tibi ſuam gratiam ita largiri dignatus eſt; vt ſic duras gentis corda lenires, quatenùs libenti animo inclinarentur ad obediendum fidei, & diuinis obtemperarent præceptis. Indicaſti enim nobis, quomodo & qualiter tetigiſſet Deus corda excellentiſſimorum filiorum noſtrorum Pipini & Carolomanni, vt tibi in prædicatione ſocij & adiutores eſſe mererentur ex inſpiratione diuina, quorum merces copioſa manet in cœlis: quoniam benedictus homo per quem benedicitur Deus.

V. DE PALLIIS AD EPISCOPOS METROP. MISSIS.

De Epiſcopis verò Metropolitanis, id eſt, Grimone, quem iam nos compertum habemus, Abel ſiue Arberto, quos per vnamquamq; Metropolim per prouinciam conſtituiſti, hos per tuum teſtimonium confirmamus, & pallia dirigimus ad eorum firmiſſimam ſtabilitatem, & Eccleſiæ Dei augmentum, vt in meliori proficiant ſtatu. Qualiter enim mos pallij ſit, vel quomodo fidem ſuam exponere debeant hi, quibus pallio vti licentia conceditur, eis direximus, infor-

mantes eos, vt ſciant quod ſit pallij vſus, & ſubiectis viam prædicare ſalutis, & Eccleſiaſtica diſciplina in Eccleſiis eorum in vtilitate ſeruetur, & maneat inconcuſſa, & ſacerdotium quid in eis fuerit, non pollutum vt antea fuit, ſed mundum & acceptum Deo eſſe poſſit, quantum humana conditio valet; ita vt nullus reperiri poſſit ſacris deuiare canonibus, & ſacrificium mundum eorum ab eis immoletur, ita vt Dominus in eorum placetur muneribus, & populus Dei perſpicatis mentibus ex omni ſqualore ſincerum exhibere valeant Chriſtianæ religionis officium.

VI. DE DVOBVS PSEVDOPROPHETIS.

Retuliſti etiã nobis, cariſſime frater, quod duos pſeudoprophetas (ſed magis pſeudochriſtianos appellare debemus) *ex quibus vnum quidem & nomine Simonem, iuxta tenorem tuarum ſyllabarum reperimus, qui etiam ſibi & vendicabat ſacerdotium, & à luxuria ſe minimè continebat, ſeducens populum, & inania prædicans, non ſolùm ſuam animam iuri diaboli tradens, ſed populorum corda in infernum demergens, & ſeducens populum per falſitates, ita vt ab Eccleſia Dei ſubtraheret, & à Chriſtiana lege diſcordaret: Et cruces ſtatuens in campis & oratoriola, illic populũ ſeducebat, relinquens Eccleſias publicas, concurrens ad illa ſigna quæ ab eo falsò fiebant, & ſanctitatis nomine ſe vocari cenſuit, & in ſuo nomine Eccleſias conſecrauit, affirmans etiam ſe Angelorum nomina ſcire, quorum in tuis ſyllabis conſcripta direxiſti: Quæ nomina nos non Angelorum, ſed magis dæmonum affirmamus.*

VII. ERRORES NOVORVM HAERETICORVM.

*Alium verò luxuriæ deditum, vt concubinam haberet, & duos ex ea filios procrearit, & tamen ſacerdotium ſibimet vendicabat, affirmans hoc iuſtum eſſe iuxta traditionem veteris teſtamenti, vt defuncti fratris ſuperſtes frater ducat vxorem. Et quia Chriſtus reſurgens ab inferis, nullum ibi reliquiſſet, ſed omnes inde abſtraxiſſet. Quæ omnia hæc deteſtabilia & ſceleſta indicamus. Benè enim tua fraterna ſanctitas iuxta Eccleſiaſticam regulam eos dãnauit, & in cuſtodiam miſit, & optimè vocauit Antichriſti miniſtros & præcurſores. De cætero decerta, cariſſime, & viriliter age, & peruigil mane in miniſterio Chriſti, vt amplius Chriſti grex augeatur, & tibi præmium æternæ retributionis maneat copioſum, & cum ſanctis & electis Dei (vt credimus) inueniaris particeps & Apoſtolorum conſors. Deus te incolumem cuſtodiat, reuerendiſſime frater. Data decimo Kalendas Iulij imperante domino Artabaſdo à Deo coronato magno Imperatore anno tertio, & Nicephoro magno Imperatore anno tertio Indictione * vndecimâ.*

*decimâ.

VIII. QVERELAE BONIFACII DE ZACHARIA PAPA.

Sed quid accidit? Neſcio quo falſo nuntio Bonifacius de Zacharia Pontifice accepit pro tribus pallijs ipſi perſolutam pecuniam eſſe, ipſo id exigente Pontifice & Romanæ Eccleſiæ clericis. Quod quidem indigniſſimo animo tulit, putans verum eſſe: cuius rei gratiâ ipſe ad eundẽ Zachariam ſtatim literas dedit, quibus ſignificauit, non pro tribus, ſed pro vno tantum, ipſoque Rhemenſi Archiepiſcopo ſe petere pallium. Sed & magnoperè redarguit Zachariam ſimoniacæ labis, quòd pro pallijs conferendis pecuniã acciperet. Ita planè diabolus operabatur, vt ſi quo modo diſſeminaret diſſenſiones inter Bonifacium atque Romanum Pontificem, quo interciperet prædicationis fructus. his acceptis literis Zacharias ad eundem Bonifacium, nihil ſibi conſcius admirabundus iſta reſcripſit [a].

[a] Zach. ep. 1. tom. 2. epiſt. decr. Rom. Pon.

IX.

Suſcipientes fraternitatis tuæ litteras per præſentium gerulũ, & relegentes quæ in eis continebantur, in extaſi quadam incidimus & admiratione magna, eò quòd nimis reperta ſunt diſſonare ab eis ſyllabis, quæ à tua directa ſunt fraternitate per elapſum Auguſtum menſem, vbi nobis indicaſti, quod Concilium, adiuuante Deo & Carolomanno præbẽte conſenſum & conteſtante factũ eſt: & qualiter falſos ſacerdotes, qui diuinum nõ erant digni attrectare myſterium, à ſacro munere ſuſpendiſti: & quia tres Archiepiſcopos per ſingulas Metropoles ordinaſſes, retulaſti, id eſt, Grimonem in ciuitate quæ dicitur Rhemorum . . . . . tertium deniq; Artbertum in ciuitate quæ dicitur Sennis, qui & apud nos fuit, & tua pariter & Carolomanni & Pipini detulit ſcripta, per quæ ſuggeſſiſti, vt tria pallia ijſdem tribus prænominatis Metropolitanis dirigere deberemus: quod & largiti ſumus pro adunatione & reformatione Eccleſiarum Chriſti. Nunc autem denuò tuas ſuſcipientes ſyllabas, valdè ſumus (vt diximus) admirati, eò quòd antea nobis vnà cum memoratis Principibus Galliarum pro tribus pallijs ſuggeſſiſti, & poſtea pro ſolo Grimone. Sed volumus, vt nobis tua indicet fraternitas, cur nobis ita direxiſti anteà pro tribus, & poſtmodum pro vno, vt & nos certi reddite, ex hoc nulla in nobis ſit ambiguitas.

ZACHARIAS PVRGAT SE AB ILLATIS CALVMNIIS.

Reperimus etiam in memoratis litteris tuis [illegible] animos conturbant, quod talia à te de nobis referantur, [illegible] corruptores ſimus canonum, & Patrum ſtudeamus traditiones [illegible] ramus: ac per hoc (quod abſit) cum noſtris clericis in ſimoniacam hæreſim incidamus, accipientes, & compellentes, vt hi, quibus pallia tribuimus, nobis præmia largiantur, expetentes ab illis pecunias. Sed cariſſime frater, hortamur caritatem tuã, vt nobis deinceps tale aliquid minimè tua fraternitas ſcribat: quia faſtidioſum [illegible] & iniurioſum ſuſcipitur, dũ illud nobis ingeritur, quod [illegible] deteſtamur. Abſit n. à nobis & à noſtris clericis, vt donum, quod per Spiritus ſancti gratiam ſuſcepimus, pretio venundemus. [illegible] tria pallia, quæ à te ſuggerente, vt prædiximus, ſumus largiti, [illegible] lum ab eis quiſquam commodũ expetijt: inſuper & chartæ, quæ ſecundum morem à noſtro ſcrinio pro tua confirmatione [illegible] ſtrina tribuuntur, de noſtro conceſſimus nihil [illegible] tolliſſe, vt ſic quippiam à tua fraternitate criminis [illegible] obijciatur, Anathematizamus namq; omnes, quicumque [illegible] rint donum Spiritus ſancti pretio venundare.

*Suggeſſiſti etiam nobis per alia tua ſcripta, quòd in Baioaria vnum repperiſſes falſum ſacerdotem, qui & affirmabat quod à [illegible] fuiſſet Epiſcopus ordinatus: & tua hoc fraternitas optime [illegible] ei non credidat: quia falſus homo omnia falſa [illegible] reperiens ſacerdotio ſuſpende. Sic etenim auctoritate [illegible] Apoſtolorum Principis tibi præcipimus, vt quemcunq; [illegible] cris canonibus deuiare, nullâ ratione patiaris ſacrum [illegible] attrectare. Et quia, ſi deberes in Baioaria prouincia [illegible] prædicationis, ſciſcitaſti, an non, quam à deceſſore [illegible] conceſſam: Nos denique auxiliante Deo ea quæ [illegible] ceſſor & prædeceſſor noſter, non minuimus, ſed augemus [illegible] ſtum Baioariam, ſed & omnem Galliarum prouinciam, [illegible] uina iuſſerit ſupereſſe Maieſtas, noſtrâ vice per prædicationem [illegible] iniunctam, quæ repereris contra Chriſtianam religionem [illegible] num inſtituta, ſpiritualiter ſtudeas normâ rectitudinis [illegible] Dominus te incolumem cuſtodiat, reuerendiſſime [illegible] frater. Dat. Nonas Nouembris, imperante piiſſimo Aug. [illegible] do à Deo coronato magno Imperatore anno tertio, [illegible] anno tertio: ſed & Nicephoro magno Imperatore [illegible] tio, Indictione * vndecimâ.* hactenus Zacharias.

Hac eadem vndecimâ Indictione, contigit [illegible] Zachariam Papam ad liberandos Rauennates [illegible] ad Luithprandum Regem Longobardorum, [illegible] bi in omnibus obſequentem reddere. Quòd [illegible] ciuili flagraret Imperium Orientis, Luithprandus, [illegible] viuente Leone Iſaurico, cum ipſo fœdus [illegible] nos inierat, eo mortuo, Exarchatum Rauennatem [illegible] vt eum ſibi ſubijceret: quod & feciſſet, niſi Zacharias [illegible] citiſſimè occurriſſet. Ex his vide, quam iniuſtæ [illegible] relæ Orientalium de Romano Pontifice, quòd [illegible] Occidentali Imperio Orientales Imperatores. [illegible] autem iſta ſe habuerint ab Anaſtaſio ſic accipe: [illegible] *vndecima, dum nimium opprimeret prædictus Rex [illegible] uennatium, fuiſſetq; præparatus ad motionem [illegible] ſidendam Rauennatium vrbem: cognoſcens [illegible] gis Eutychius excellentiſſimus Patricius & Exarchus [illegible] ne Archiepiſcopo Eccleſiæ Rauennatis atq; [illegible] dictæ ciuitatis, ac ciuitatum Pentapolis & Æmiliæ [illegible] ptis obſecratione, miſerunt ſanctiſſimo Domino Papæ, [illegible] pro eorum occurreret liberatione.*

Qui in ſua legatione & muneribus ad obſecrandum [illegible] Benedictum Epiſcopum & Vicedominum, atq; Ambroſium [illegible] cerium Notariorum, petijt vt à motione ceſſaret, & [illegible] Rauennatibus redderet caſtrum. Qui non conſenſit. [illegible] ram perſeuerantiam conſpiceret dictus ſanctiſſimus [illegible] des munitus, relictâ Romanâ Vrbe iam dicto Stephano [illegible] Duci ad gubernandum, non ſicut mercenarius, [illegible] ad oues quæ perierant redimendas concurrit. [illegible] prænominatus excellentiſſimus Exarchus vſque ad [illegible] ti Chriſtophori, poſitam in loco qui vocatur ad Aquilam, [illegible] geſimo ferè milliario à Rauennatium vrbe. Egreſſi [illegible] uennatenſe ciuitate viri & mulieres diuerſi ſexus [illegible] tes gratias omnipotenti Deo, profuſis lachrymis [illegible] mum Pontificem ſuſceperunt, clamantes & dicentes: [illegible] Pater noſter, qui ſuas reliquit oues, & ad nos [illegible] occurrit.

Erro

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ex eadem quoque Rauennatium vrbe Zacharias miſſis ad prænominatum Regem, Stephanum presbyterum, & Ambroſium pri-
XIV. micerium, annuncians ei ſuum aduentum. Qui viri in finibus Longobardorum ingreſſi ciuitatem, quæ vocatur Imola, & cognoſcentes quòd* prædictus meditabatur prædicto ſancto viro, ne illuc accederet, per epiſtolam ſcriptam per noctis ſilentium eidem nuntiauerunt. Quo cognito iam nominatus Pontifex, inceſcente die ſabbato, pro mortis timore perterritus, ſed Chriſti fretus auxilio, audacter ingreſſus Rauennatium vrbe, & fines Longobardorum ingreſſus ſequi perfectus eſt ſuis miſſis. Quos quidem præcedentes ante eum dictus Rex dolore perculſus ſuſcipere noluit. Ipſe verò ſummus Pontifex vigeſima octaua die menſis Iunij ad Padum conuenit: vbi & ad ſuſcipiendum eum ipſe Rex ſuos miſit Optimates, cum quibus Ticinum conueniens, vbi ipſe reſidebat Rex, foràs muros ciuitatis pertranſiens ad orationes Nona, pro vigiliarum beati Apoſtolorum Principis Petri celebrandis Miſſarum ſolemnijs, in Baſilicam eius, quæ vocatur Ad cælum aureum, perrexit: & poſt, expletâ lauatione, eamdem vrbem ingreſſus manſit.

XV. Alia quoque die, pro ipſius Principis Apoſtolorum natali celebrando à prænominato Rege inuitatus, Miſſarum ſolemnia celebrauit: ibiq; mutuò inuicem ſalutantes, pariter ſuſceperunt cibum, & ſic in prænominatam ciuitatem regreſſi ſunt. Quem ſanctum virum ſequenti die Rex per Optimates ſuos ad ſuum palatium properare inuitauit. Et ab eodem Rege honorificè nimis ſuſceptus, ſalutaribus monitis eum allocutus eſt, obſecrans, ne ampliùs Rauennatium prouinciam per factam motionem opprimeret, ſed magis ablatas ciuitates redonaret cum finibus, ſimul & caſtrum Ceſenatenſe. Qui prædictus Rex poſt multam inclinatus eſt* fines Rauennatium vrbi dilatare, ſicut antea detinebat, & duas partes territorij Ceſenatenſis ad partem Reipublicæ reſtituit; tertiã verò eius ſibi partem, initio conſtituto, vt vſque Kalendas Iulias cum eius miſſis à Regia vrbe, Conſtantinopoli videlicèt, reuerſi ſunt, idem caſtrum, & tertiam partem quam pro pignoris cauſa detinebat,* parti Reipublicæ reſtitueret.

XVI. Poſt hæc idem Rex egreſſus de loco in locum, vſque ad Padum eidem ſancto viro* comitatus, deduxit illum. In quo loco, Vale faciens, cum gratiâ ordinatione ad repedandum abſoluit, dans in obſequium eius Duces & primates ſuos ſed & alios viros, qui ſæpè dicta Rauennatium territoria, & Ceſenam redderent. Quod ita factum eſt. Deus enim mirabiliter Rauennatium & Pentapolenſium populos ab oppreſſione & calamitate, qua detinebantur, liberauit; & ſaturati ſunt frumento & vino.

Regreſſus autem in Vrbem Romanam cum omnibus qui ſecum erant, gratias agentes Deo, denuò natale beatorum Principum Apoſtolorum Petri & Pauli celebrauit cum omni populo Rauennatium & Romano, Deum orantes, vt ab inſidiatore, & perſecutore illo Luithprando Rege eos liberaret. Cuius preces Deus non deſpiciens, diuinâ clementiâ eumdem Regem ante-corſi tutum de hac luce ſubtraxit, & omnis quieuit perſecutio. Factumq; eſt gaudium non ſolùm Romanis & Rauennatibus, ſed etiam & genti Longobardorum. hæc Anaſtaſius. Verùm Luithprandi Regis obitum non hoc anno, ſed ſequenti potiùs contigit.

XVII. Hoc eodem anno vbi à bellis ceſſatum eſt, indicta eſt Synodus à Zacharia Pontifice: quæ & celebrata eſt Romæ hoc eodem anno, inchoata iam à menſe Septembri Indictione duodecimâ, cùm & Luithprandus ingrederetur annum ſui regni trigeſimum ſecundum, vt eiuſdẽ Synodi Acta in fine ita declarant: *Factũ eſt hoc Concilium anno* ſecundo Artabaſdi Imperatoris, necnon Luithprandi Regis anno trigeſimo ſecundo Indictione duodecimâ.* ſed quod ad annum Artabaldi ſecundum, tertium, reſtituendum eſt, ex epiſtolis eiuſdem Zachariæ hoc anno datis. Huic autem Synodo congregatæ Zacharias Papa obtulit quæ ſequuntur à ſe antea conſcripta capitula his verbis:

XVIII. *Zacharias* ſanctiſſimus ac beatiſſimus Epiſcopus Sedis Apoſtolicæ, cum omnibus Epiſcopis, presbyteris, & diaconibus, Domino volente & auxiliante, ita decreuit qualiter ſingula capitula nunc ſubter declarantur.*

Primum cap. Vt Epiſcopi cum mulieribus omninò non habitent, ne antiqui hoſtis fraude decipiantur, vt iuxta a Apoſtolicam vocem non vituperetur miniſterium noſtrum, quia ſcriptum eſt: b Si quis templum Dei violauerit, diſperdet illum Deus. Cauete nunc itaque fratres mei, ab illicitis, vt mundas valeamus ad Deum leuare manus. ſcriptum eſt enim: c Sancti eſtote, quoniam ego ſanctus ſum, dicit Dominus. c Leu. 11.

Vt presbyteri vel diaconi ſubintroductas mulieres nullo modo ſecum audeant habitare, niſi forſitan matrem ſuam, aut proximitatem* generis ſibi habentes, quæ ſuſpiciones effugiant, ſicut in Synodo Nicæna continetur. Si quis verò præſumpſerit præter ſtatuta agere, ſacerdotij ſui priuetur honore.* Cap. 2. *habere. *al generationis.

Vt Epiſcopus, presbyter, & diaconus ſæculari indumento minimè vtantur, niſi vt condecet tunicâ ſacerdotali: ſed nec dum ambulauerit in ciuitate, aut in via, aut in plateis, ſine operimento præſumat ambulare, præter ſi in itinere longo ambulauerit. Quia ſicut mulier orans in Eccleſia non velato capite, deturpat caput ſuũ, iuxta d Apoſtoli vocem; ita ſacerdos ſine operimento deturpat ſuum ſacerdotium. Nam ſi temerè præſumpſerit contra ſtatuta agere, communione priuetur, donec quæ ſtatuta ſunt adimplere maturet. Cap. 3. 21. q. 4. Epiſt. c. 3. d 1. Cor. 11.

XIX. *Vt iuxta ſanctorum Patrum & canonum ſtatuta, omnes Epiſcopi quibus in Apoſtolicæ Sedis ordinationi ſubiacebunt, qui propinqui ſunt, annuè idibus menſis Maij ſanctorum Principum Apoſtolorum Petri & Pauli liminibus præſententur, omni occaſione ſepoſitâ: Qui verò de longinquo, iuxta chirographum ſuum impleant. Nam qui huius conſtitutionis contemptor extiterit, præter ſi ægritudine validâ fuerit detentus, ſciat ſe canonibus ſubiacere.* Cap. 4. Diſt. 39.

Vt presbyteram, diaconam, nonnam, aut monacham, vel etiam ſpiritualem commatrem nullus ſibi præſumat nefario coniugiò copulare. Nam qui huiuſmodi opus penetrauerit, ſciat ſe anathematis vinculo eſſe obligatum, & Dei iudicio condemnatum, atque à ſacro corpore & ſanguine Domini noſtri Ieſu Chriſti alienum. Statuentes Apoſtolicâ cenſurâ, vt quicumque ſacerdotum eos communicare præſumpſerit, eorum conſortio contemnatus ſacerdotij ſui honore priuetur. Si autem hi qui coniuncti ſunt admoniti declinauerint, & ab alterutrum fuerint diuiſi, pœnitentiæ ſubmittantur, vt ſacerdos loci prouiderit.* Cap. 5. Vide in Concil. Greg. 9. 11. *perpetrauerit.

XX. *Vt conſobrinam, neptem, nouercam, fratris vxorem, vel etiam de propria cognatione nullus præſumat in coniugio copulare, quia ſcriptum eſt in lege Domini: e Turpitudinem vxoris patris, vxoris fratris atque ſororis tuæ non reuelabis: turpitudo enim tua eſt. Si ſi ab Hebraico populo ante incarnationem vnigeniti filij ſui hæc ſeruanda mandauit; quantò ampliùs nos, qui Chriſtianæ religionis documenta tenemus, ab illicitis connubijs* obſeruare debemus, ne demerſi in voragine, ignis æterni concremenur incendio? Si quis verò in hoc nefario coniugio conuenerit, & in eo permanſerit, ſciat ſe auctoritate Apoſtolicâ anathematis* vinculo eſſe innodatum. Et nullus ſacerdos illi tribuat communionem, vt in ſuperiori capitulo continetur. Et ſi inclinatus diuſuſque fuerit ab illicita copula, pœnitentiæ ſubdatur, vt ſacerdos loci conſiderauerit.* e Leu. 18. [illegible] & Leon. 4. c. [illegible] *abſtinere *al. vinculis.

Si quis temerario auſu præſumpſerit virginem aut viduam furari in vxorem, præter ſi deſponſatam habuerit, anathema ſit. Cap. 7. Concil. & 15. 2. Ibid.

Vt nullus clericus aut monachus comam laxare præſumat. Si quis clericus aut monachus comam laxare præſumpſerit, anathema ſit. Cap. 8.

Vt nullus Kalendas Ianuarias, & broma colere præſumpſerit, aut menſas cum dapibus in domib. præparare, aut per vicos & plateas cantationes & choros ducere, quod maxima iniquitas eſt coram Deo, anathema ſit. Cap. 9. 26. q. 7. Si quis Kalend. Vide Synod. 6. c. 26. Veron. par. 14. c. 10.

Si quis Chriſtianus filiam ſuam Iudæo in cõiugio copulare præſumpſerit, niſi perfectè crediderit Chriſto & baptizatus fuerit; vel ſeruum aut ancillam eidem Iudæo Chriſtianus venundare præſumpſerit, & ſi vidua Chriſtiana Iudæum duxerit virum: vel conſentientibus ei anathema ſit.

XXI. *In multis Concilijs hoc ſtatutum eſt, etiam & nunc confirmatum à veſtra prudentia, ſanctiſſimi fratres, vt primi, quarti, ſeptimi, & decimi menſis horum ſacerdotum debeant fieri ordinationes. Aliqui enim ex noſtris per incuriam, ignorantes annorum ſeriem illicitam fecerunt ordinationem. Sed dum noſtris inſonuiſſet auribus, canonicam ſuſceperunt diſciplinam pro quo omnibus Apoſtolicâ auctoritate interdico.* At qui norunt canonum ſeriem obſeruent, & qui neſciunt meditentur, ne dum fuerint lapſi, canonicæ ſuccumbant ſententiæ. Sed & hoc interdicimus, vt nullus Epiſcoporum audeat, iuxta ſanctorum canonum inſtituta quemlibet clericum bigamum, aut qui viduam duxerit vxorem, ad ſacros ordines promouere, aut alterius ciuitatis clericum ſine dimiſſorijs ſui Epiſcopi ſuſcipere, vel ordinare, neque enim vſurpet, niſi Epiſco-* Cap. 11. Initium eſt canonis 44. Conc. Carth. 3. *& qui

pus eius preciſus exoratus concedere voluerit, quia hoc ſancti Patres ſtatuerunt. Si quis verò præſumpſerit, canonicas damnationes ſentiat.

XXII. cap. 12. Epiſcoporum contrarium. De presbyteris, diaconibus, ſeu clericis qui inter ſe cauſam habuerint, nullo modo præſumant publicis auctoribus interpellationem facere, niſi ſuo Epiſcopo. Et ſi forſitan * Epiſcopus contra eum habuerit, ad vicinum Epiſcopum confugium faciat, iuxta canonum ſtatuta: & ſi minimè conuenerit vt decidatur inter eos intentio, apud Apoſtolicam veniat ſedem. Si quis præter ſtatuta agere præſumpſerit, gradus ſui honore priuetur, & ab Eccleſia pellatur * donuſque cauſa ſuſceperit finem.

*dum vſq; Verè.p.14 Cap. 13. De conſ. diſt. 1. c. nullus. Vt nullus Epiſcopus, presbyter, aut diaconus ad celebrandum Miſſarum ſolemnia præſumat cum baculo introire, aut velato capite altario Dei aſſiſtere, quoniam & Apoſtolus prohibet viros velato orare in Eccleſia: & ſi temerè præſumpſerit, communione priuetur.

Cap. 14. *dicta. Vt Epiſcopus aut presbyter, dum ingreſſus fuerit ad Miſſarum ſolemnia celebranda, nullo modo audeat * datâ oratione recedere, vt ab alio Epiſcopo aut presbytero ſuppleantur Miſſarum ſolemnia: ſed qui initium ponit, ſuppleat vſque ad finem. Quia ſcriptum
a Matt. 20 eſt: a Qui perſeuerauerit vſque in finem, hic ſaluus erit. Si quis verò præſumpſerit præter quod poſuimus agere, à ſacro corpore & ſanguine Domini noſtri Ieſu Chriſti ſit ſuſpenſus.

XXIII. Scripſimus de gradibus cognationum, vel quomodo debeant quilibet amodò, & deinceps legitimo coniugio copulari: Et quia diuina clementia nos congregauit in vnum, vt ea quæ neceſſaria ſunt pro ſalute animarum, capitula vobis ea, quæ ſæpius ſcripta ſunt, enarrare ſtudui, ad memoriam vobis quippè reducens, quod beatæ memoriæ præceſſor noſter Gregorius, huius Apoſtolicæ Sedis iunior Papa propter aliquas illicitas coniunctiones, quæ fiebant per hanc Italiam, ſeu Longobardorum prouinciam, vel in alijs locis, aggregato ſacerdotali collegio promulgatâ ſententiâ, anathematis vinculo obligauit. Sed dum cerno adhuc populos in eodem errore perſiſtere (quod ingemiſcens dico) quoniam Chriſtianorum animæ dum diabolicâ fraude decipiuntur, timeo, ne nos qui rectores animarum vocamur ſi earum ſalutem prouidere neglexerimus, à iuſto iudice pro illis torqueamur. Sed neque hoc ſilendum eſt, quod
Iuo.p. 7. cap. 20. in Germaniæ partibus ita diuulgatum eſt, quod quidem in Archiuo noſtræ ſanctæ Eccleſiæ ſcriptum minimè reperimus, ipſis tamen aſſerentibus hominibus de Germaniæ partibus didicimus, quòd beatæ recordationis S. Gregorius Papa, dum eos ad religionem Chriſtianitatis diuinâ gratiâ illuſtraret, licet† illis dediſſet in quartâ ſe copulare generatione,† quod quidem Chriſtianis
† Hæc deſunt in originali, ſunt in collectione Iuonis, atque notata in margine. licitum non eſt, dum vſque ſe cognouerint, ſed dum rudes erant & inuitandi ad fidem, quanquam minimè ſcriptum, vt dictum eſt, reperimus, credere non ambigimus: Deo autem largiente, qui b illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum,
b Ioan. 1. præteritis annis litteras miſerunt Archiepiſcopi & Reges prouinciarum, potentes Apoſtolica præcepta, qualiter liceat eis coniugia copulare, & quomodo debeant obſeruare. Quibus quantum Dominus dare dignatus eſt, admonitionis præcepta direximus. Sed neque hoc ſilendum eſt peruenisse ad nos (quod cum grandi triſtitia animi dico) per diuerſa loca huius Italiæ, & Longobardorum partes, ſacerdotes cum ſanctimonialibus fœminis, id eſt, monachis
* & decreta. habitare. Quod nefarium eſt dicere vel audire contra canones * eſſe ſancita.

XXIV. Vbi enim talis fuerit commorantium habitatio, antiqui hoſtis ſtimuli non deſunt: vnde omnino cauendum & vitandum eſt, fra-
c Soph. 3. tres mei, ne fallant, & impleatur in eis Prophetæ dictum c: Sacerdotes eius contaminant ſancta, & reprobant legem. Quod & alius
d Mal. 1. Propheta increpat dicens: d Vos ſacerdotes qui ſpernitis nomen
* al. reſpondendum eſt. meum, & dixiſtis in quare fefellimus nomen tuum? Quibus * reſpondendum eſt: offerentes ad altare meum panem pollutum. Non eſt mihi voluntas in vobis dicit Dominus omnipotens, & ſacrificium non accipiam de manibus veſtris. Pro quo timeo, dilecti mei, ne nobis in capite poſitis ſi neglexerimus, illud contingat quod Domi-
e Ezech. 34. nus per Prophetam dicit: e Ideò paſtores audite verbum Domini. Ecce lac deuoratis, & lanis eorum cooperitis vos, & quod craſſum eſt iugulaſtis & oues meas diſperſiſtis. Quod infirmum erat nō confirmaſtis, in eo quod malè habebat non curaſtis, & contritum non alligaſtis, & quod errabat non conuertiſtis, & quod perierat non requiſiſtis, & diſperſæ ſunt oues meæ, eò quòd non ſint paſtores: & factæ ſunt in deuorationē omnibus beſtijs agri, nec erat qui requireret, neq; qui reuocaret. Propterea oportet nos ſollicitos eſſe, vt de credito miniſterio cùm venerit Dominus, qui talentū nobis ad tempus credidit, [illegible] illis apportemus lucrum, vt & ipſe in bono ſuo [illegible] quia ſcriptum eſt f: Beatus ſeruus ille quem cùm venerit Dominus inuenerit ſic facientem. Hucuſq; Zachariæ Papæ capitula [illegible] decreta, vel dixeris canones, quos congregata ad hoc Synodo cognoſcendos obtulit: de qua Synodo [illegible] tur, ſed mendoſiſſimè in omnibus quæ vidimus exemplaribus.

Præſidente ſanctiſſimo ac ter beatiſſimo Zacharia Papa in baſilica beati Apoſtolorum Principis Petri ante Confeſſionem [illegible] prædicta memorata capitula declaratio vna cum Epiſcopis [illegible] quorum nomina ſubter adnectimus, ad hæc capitula [illegible] conſidentibus, ſicut dictum eſt, ſanctiſſimis Epiſcopis, [illegible] ſi, Sabatio Alatrenſi,* Haudemio Peruſino, [illegible] ritio Hortano, Ioanne Fallaritano, Thoma Florentino, [illegible] Illadero, Petro Eſino, * Hirtioſo Sutrino, Andrea [illegible] lo * Lucerino, Lando Conſelino, Pelagio Conſentino, [illegible] rentino, Munualdo . . . Niceta Gabinate, Vitaliano [illegible] *Theophanio Siluæ candidæ, Martino Verulano, * [illegible] neſtino, Agnello Ariminenſi,* Armato Fanenſi, [illegible] ſi, Benedicto Numentano, Ioanne Nepeſino, [illegible] rano Biſuntiano, Cæſareo Beneuentano, Ambroſio [illegible] doro Capuano, Amantio * Nucino, Theodoro Oſtia, [illegible] benetano, Groſſo Senenſi,* Iſſo Sabinenſi, Tiberino [illegible] rioſo Villeterno, Ancontano, Gregorio Portuenſi, [illegible] & venerabilibus presbyteris, Ioanne Archipresbytero, [illegible] Stephano, alio Stephano Dominico, Theodoro, Anaſtaſio, [illegible] Petro Iordane, Leone, item Leone, Gregorio, Euſtathio, [illegible] Georgio, Ioanne, Sergio, Theophano, Procopio, [illegible] phanio. Aſtantibus quoque Theophylacto, [illegible] doro, Stephano, & Paulo diaconibus, vel cuncto clero Eccleſiæ ſanctæ.

Zacharias ſanctiſſimus ac beatiſſimus Papa dixit:

Sanctorum probabilium Patrum exemplaria [illegible] ad firmitatem Orthodoxæ fidei & ſtatus ſanctæ Catholicæ atque Apoſtolicæ Dei Eccleſiæ, ſeu Chriſtianæ religionis [illegible] cumenta proſequi, & vt verè ſpeculatores animarum Dei [illegible] ſtitutis * curam Dominici gregis habere, [illegible] illicitis cauſis, iuxta egregij Apoſtoli g vocem [illegible] & increpando, ſubiectorum animas à fauce deceptoris & antiqui hoſtis humani generis ſeruatas, valeamus [illegible] Dei ſpeculari ac dicere: Ecce nos & pueri quos dediſti nobis, non perdidimus ex eis quemquam: ita vt & nos [illegible] mur audire deſiderabilem Domini vocem dicentis: [illegible] bone & fidelis, quia ſuper pauca fuiſti fidelis, ſuper multa te conſtituam: intra in gaudium Domini tui. Sanctiſſimi Epiſcopi & venerabiles presbyteri & diaconi omnes reſponderunt: [illegible] gratia diffuſa, cor Apoſtolatus veſtri [illegible] ſimul & ſubiectorum animarum diuino ardore & zelo [illegible] prouideat;* quæ quantum aſſidua magiſtra & domina [illegible] ſtolicæ Sedis præſentamur, * tantum amplius [illegible] credita eſſe plebibus quæ neceſſaria ſunt ad regnum [illegible] educatis. Animarum lucra ſectemur, & quia [illegible] bene promiſſum eſt, quæ à veſtro ſancto Apoſtolatu decreta [illegible] pitula cum præmiſſis, nobis lectione pandantur, vt [illegible] morbus à grege Domini * compellatur, ne deinceps [illegible] ius aut Longobardus vel cuiuſcunq; gentis qui [illegible] attentare præſumat, vt non * ante inquitatis [illegible] diabolo & angelis eius pereat. Placeat potius vt [illegible] & funditus euellantur. Sicque recitata ſunt ſuperius [illegible] capitula atque probata: in fine autem iſta leguntur [illegible] eſt hoc Concilium anno * ſecundo Artabaſdi Imperatoris, [illegible] & Luithprandi Regis anno trigeſimoſecundo, Indictione duodecimā. FELICITER.

Sed iā ad res Oriētales veniamus, hoc ipſo anno qui [illegible] tius numeratur Cōſtantini Imperatoris, menſe Septembri, quo duodecima Indictio incipit, idem Conſtantinus [illegible] do exercitu comparato Conſtantinopolim obſidet, cum ciues magnopere laborarent annona; qui autē miſſi [illegible] frumentatum Anaſtaſius à ſecretis & Artabaſdus Comes domeſticorum, à claſſe Conſtantini comprehenſi, [illegible] dem iuſſi ſunt excæcari. Poſt hæc egreſſus exercitus Artabaſdi Imperatoris, conſerens manus cum militibus Conſtantini, ſuperatus eſt atq; fugatus. creſcente penuria

ſus eſt ipſe obſeſſis ciuibus vrbis aperire portas, ijs qui imbelles erant egredientibus vt quiſque ſuæ vitæ conſuleret. egreſſi ſunt plures indumento muliebri & monaſtico induti habitu, quòd ijs pateret egreſſus.

Quarto verò nonas Nouembris, vrgens Conſtantinus vrbem, poſt meridiem in eam ingreſſus eſt, & fugiens Artabaſdus cum filijs duobus captus eſt, moxque ambo priuati oculis. Bagranus Patricius qui opem tulerat Artabaſdo fuit capite amputatus, & honeſto loco ſepultus poſt triginta annos ab eius vxore effodi oſſa præcepit, & projici cum biothanatis, ijs ſcilicet, qui violentâ abrepti morte eſſent. habet iſta omnia pluribus narrata Theophanes, qui & de eius immanitate iſta ſubiungit:

Multos autem & alios ex primoribus, qui auxiliati fuerant Artabaſdo, peremit: innumerabiles oculis, & alios manibus, ſeu pedibus ablatis debilitauit. Præcepit autem externis militibus qui ſecum ingreſſi ſunt, introire domos, rapere facultates ciuium, &c.

Multa quoq; & alia, quin & innumera mala vrbi monſtrauit. Cumq; Hippodromium celebraret, equeſtres ludos ſcilicet, *introduxit Artabaſdum vna cum filijs eius & amicis ligatum per Dippium, ſimul cum Anaſtaſio falſi nominis Patriarcha verberato publicè, & in aſino verſo vultu pendente: quos omnes per Dippium in Circum oſtentauit.* ita accidit, ſicut ipſi prædixerat (vt ſuperius dictum eſt) ſanctus Germanus Conſtantinopolitanus Epiſcopus. hæc eadem narrat Zonaras, alijque Græcorum hiſtoricorum, qui pariter teſtantur ab eodem Imperatore ipſum Anaſtaſium adeò inſigniter ignominiâ affectum, in thronum rurſum reſtitutum, quod non eſſet facilè reperire alium, qui eum æquaret impietate.

XXIX. Quod autem idem Conſtantinus accepiſſet res benè geſtas à Zacharia Romano Pontifice pro Rauennæ Exarchatu, quem liberâſſet (vt dictum eſt) à Luithprando Rege Longobardorum, quo eum demereret magis, contineretque in officio, quæ erant iuris Imperij prædia quædam donauit Romanæ Eccleſiæ, hac ſaltem ex parte ei placere deſiderans, qui ob hæreſin omninò ſciret ſe illi diſplicere. Scribit iſta Anaſtaſius verbis iſtis; *Hic beatiſſimus vir,* Zacharias videlicèt, *iuxta ritum Eccleſiaſticum,* vbi creatus eſt Pontifex; *fidei ſuæ ſponſionis Orthodoxæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanæ miſit Synodicam, ſimulq; aliam ſuggeſtionem dirigens Conſtantino Principi. Et pergentibus Apoſtolicæ Sedis Reſponſalibus ad regiam vrbem, inuenêre intra palatium regiæ poteſtatis inuaſorem quemdam & rebellem* (Artabaſdum nomine) & poſt alia de reſtitutione Conſtantini locutus, hæc ſubdit:

XXX. *Poſt hæc verò* vbi ſcilicèt Conſtantinus Conſtantinopolitanâ vrbe potitus eſſet, *requirens Miſſum,* Apocryſariú ſcilicèt *Apoſtolicæ Sedis, quem ibidem perturbationis temporibus inuigerat aduenisse, eumq; repertum ad Sedem Apoſtolicam abſoluit, & iuxta quod beatiſſimus Pontifex poſtulauerat donationē in ſcriptis de duabus maſſis, quæ Nymphas & Normias appellantur, iure exiſtentibus Reipublicæ, eidem ſanctiſſimo Papæ, ſanctæq; Romanæ Eccleſiæ iure perpetuo direxit poſſidendas.* hæc Anaſtaſius de rebus geſtis cum Coprônymo, qui quòd eſſet hæreticus, venenum, vt ſerpens, in cauda continebat, ſuo tempore euomendum; intentus enim ad ſtabiliendum Imperium interea, nulli fidei causâ negocium faceſſebat. Cæterùm Zachariam Pontificem ſæpiùs interpellaſſe Conſtantinum Imperatorem, vt eum ab hæreſi reuocaret, teſtatur Hadrianus Papa [a] in epiſtola ad Conſtantinum & Irenem.

IESV CHRISTI Annus 744.

ZACHARIAE PAP. Annus 3. CONST. COPRON. IMP. Annus 4.

I. CHRISTI Redemptoris anno ſeptingenteſimo quadrageſimo quarto, Indictione duodecimâ, Conſtãtinus Copronymus Imperator iam in Imperium reſtitutus, ſine impoſito bello ciuili, vt ſedem Imperij, è qua diuulſus fuerat, ſibi magis ſtabiliret, operam dedit, concilians ſibi populum, quem nimiâ ſçuitiâ admodum exterruerat.

THEOPHYLACTUS EPISC. ANTIOCH. *Quo pariter anno* (inquit Theophanes) *defuncto Stephano Epiſcopo Antiocheno, vbi ſediſſet annos duos, permiſſu Principis Saracenorum conſecrat: Theophylactum Edeſſenum in locum eius, virum magna virtutis, diuinis chariſmatibus fulgentem.* hæc de his quæ ſpectant ad res Orientalis Eccleſiæ. Res autem Germanorum ſic ſe habent.

CORRIGENDUS BONIFACIUS PER ROMAN. PONT. Hoc item anno Virgilius atque Sidonius viri religioſi, qui & ipſi Dei nutu, propagandi Euangelij causâ venerant in Baioariam (ex Hibernia verò Virgilius, Sidonius vnde, neſcimus) Bonifacio noti, cuius & ſubditi erant diſciplinæ, cùm obortâ aliquando occaſione, opus eſſet contradicere eidem Bonifacio, veritate cogente, dum ipſi videretur, eſſe rebaptizandos, quos miniſter formâ ſolitâ, ſed viciatâ Latinitate baptizaſſet: modeſtiæ conſulentes, maluerunt eum monendum eſſe per Romanum Pontificẽ, quã vrgere publicâ diſputatione coram Eccleſia: Quàobrem de his ſcripsêre ad Zachariam Papam. Qui acceptis litteris, ad Bonifacium iſta conſcripſit [b].

[b] Zach. ep. 4. tom. 2. ep. Rom. Pontif. & inter ep. Bonif. 32.

II. *Reuerendiſſimo ac ſanctiſſimo fratri Bonifacio Coepiſcopo Zacharias ſeruus ſeruorum Dei.*

Virgilius & Sidonius viri religioſi apud Baioariorum prouinciam degentes, ſuis apud nos litteris vſi ſunt, per quas intimauerũt, quòd tua reuerenda fraternitas eis iniungeret, Christianos denuò baptizare. Quod audientes, nimis ſumus conturbati, & in admirationem quamdam incidimus, ſi habetur, vt dictum eſt. Retulerunt quippe, quòd fuerit in eadem prouincia ſacerdos, qui Latinã linguam penitùs ignorabat, & dum baptizaret, neſciens Latinè eloqui, infringens linguam diceret: Baptizo te in nomine Patria & Filia & Spiritu ſancta. Et per hoc tua reuerenda fraternitas conſiderauit rebaptizare. Sed ſanctiſſime frater, ſi ille qui baptizauit, non errorem introducens aut hæreſim, ſed pro ſola ignorantia Romanæ locutionis infringendo linguam, vt ſuprà fati ſumus, baptizans dixiſſet: non poſſumus conſentire, vt denuò baptizentur: quia DE NON ITERANDO BAPTISMO EX FALSA LATINITATE. *(quòd benè tua compertum habet ſancta fraternitas) quicunq; baptizatus fuerit ab hæreticis in nomine Patris & Filij & Spiritus ſancti, nullo modo rebaptizari debeat, ſed per ſolam manus impoſitionem purgari debeat. Nam, ſanctiſſime frater, ſi ita eſt, vt nobis relatum eſt, non ampliùs à te illis prædicentur huiuſmodi, ſed vt Patres ſancti docent & prædicant, tua ſanctitas ſtudeat conſeruare. Deus te incolumem cuſtodiat, reuerendiſſime frater. Data Kalendis Iulij, imperante domino piiſſimo Auguſto Conſtantino à Deo coronato magno Imperatore anno vigeſimo ſexto, Imperij eius anno quarto, Indictione duodecimâ.*

His acceptis litteris Bonifacius, vt pacis filius, tamquã diuino oraculo, Apoſtolicæ Sedis ſententiæ acquieuit; ita vt de eadem controuerſia nullum ampliùs reperiatur factum verbum: Sed quomodo poſt hæc inter eoſdem viros ſanctiſſimos, qui excellentiâ meritorũ videbantur eſſe columnæ, niſus eſt diabolus in damnum nouellæ coaleſcentis Eccleſiæ concitare diſcordias; & quomodo eædẽ Dei benignitate fuerunt citò conuulſæ, ſuo loco dicemus. Inter hæc autem cùm idem Bonifacius proditione domeſtici ſerui apud Pipinum Regem calumnijs ſe oppreſſum ſciuiſſet, ad eundem Regem has litteras dedit.

III. BONIFACII EPISTOL. AD PIPINUM REGEM. *Domino excellentiſſimo Pipino Regi Francorum Bonifacius Epiſc. in Domino ſalutem.*

Celſitudini veſtræ clementiæ magnas gratias agimus, & Dominum Ieſum Chriſtum precantes, vt vobis in Regno cælorum æternam mercedem retribuat, eò quòd petitiones noſtras clementer exaudire dignati eſtis, & ſenectutem meam, atque infirmitatem conſolari. Nunc autem, glorioſe fili, cognoſcas, quia per miſericordiam Dei credo, quod poſſum in veſtro ſeruitio iterum eſſe. Propterea petimus vos, vt nobis indicetis, ſi ad Placitum iſtum debeamus venire, vt veſtram voluntatem perficiamus. Quidam ſeruus Eccleſiæ noſtræ & ipſe mendaciſſimus, qui nos arte fugiebat, Anſfridus nomine, veniens ad nos cum indiculo veſtro, rogans vt ei iuſtitiam faceremus: miſimus illum ad vos cum ipſis litteris cum Miſſo noſtro, vt cognoſcatis quam mentitus eſt vobis, petentes vt nos pro mercede veſtra defendatis contra tales falſatios, & eorum mendacijs non credatis. Valete in Domino ſemper. hactenus litteræ Bonifacij ad Pipinum, qui ſolicitè curans res, quæ ad Frãcorum Eccleſias ſpectant, hoc eodem anno litteras dedit,